European drug prevention quality standards

Supporting the prevention of addiction in Georgia

With financial support from the Drug Prevention and Information Programme of the European Union

ტრენინგი თემაზე: ხარისხის ევროპული სტანდარტები ნარკოდამოკიდებულების პროფილაქტიკაში (EDPQS)

პიოტრ ონიშკი

მაზოვიის სოციალური პოლიტიკის ცენტრის ნარკოდამოკიდებულების პროფილაქტიკის განყოფილება

MAZOWIECKIE CENTRUM POLITYKI SPOŁECZNEJ

FUNDACJA PRAESTERNO

საქართველო, თბილისი, 11 ოქტომბერი, 2017 წელი

როგორ შეგიძლია ისარგებლო EDPQS-ით?

European drug prevention quality standards

რა არის EDPQS?

Supporting the prevention of addiction in Georgia

EDPQS არ აკეთებს შემდეგს:

- არ გვკარნახობს ინტერვენციის ან სტრატეგიის არცერთ კონკრეტულ ტიპს (მაგალითად – არ გვეუბნებიან: "განახორციელეთ ინტერვენცია X სამი კვირის განმავლობაში),
- არ გვაწოდებს ეტაპობრივ *ინსტრუქციებს* იმის შესახებ თუ როგორ განვახორციელოთ მაღალხარისხიანი პროფილაქტიკური პროგრამები (მაგალითად – არ გვიხსნიან თუ როგორ განვახორციელოთ საჭიროებათა შეფასება ან როგორ ჩავატაროთ პროგრამების ევალუაცია).

აქედან გამომდინარე
რა არის EDPQS?

… თუმცაღა EDPQS:

- ✓ გვაწოდებენ **კრიტერიუმების** მრავალმხრივ კომპლექტს, ისე რომ ადამიანმა შეძლოს **მაღალხარისხიანი პროფილაქტიკური ღონისძიებების** გამოცნობა.

- ✓ განსაზღვრავენ მაღალხარისხიანი პროფილაქტიკის აუცილებელ ორგანიზაციულ და პროცედურულ ასპექტებს ანუ იმ **კონტექსტს** რომლის ფარგლებშიც შეიძლება ინტერვენციებისა და სტრატეგიების განხორციელება.

EDPQS-ის შემუშავება ნარკომანიის პროფილაქტიკისათვის მოხდა

- EDPQSის დოკუმენტის - Position Paper-ს თანახმად ნარკომანიის პრევენციისაკენ მიმართული მოქმედებები:
  - მიმართულნი არიან **ნარკოტიკების მოხმარების და ამ მოხმარებიდან გამომდინარე ნეგატიური შედეგების პრევენციის, შემცირების ან გვიან დაწყებისაკენ.**
  - ეს მოქმედებები მიმართულნი არიან **მთლიანი სამიზნე ჯგუფებისაკენ, ქვეჯგუფებისაკენ ან ცალკეული პირებისაკენ.**
  - ისინი შეიძლება ეხებოდეს **ლეგალურ ფსიქოაქტიურ ნივთიერებებს** (მაგალითად: ალკოჰოლს, თამბაქოს) და აგრეთვე **არალეგალურ** ნივთიერებებს: ნარკოტიკებს, სამკურნალო პრეპარატებს, ახალ ფსიქოაქტიურ ნივთიერებებს (NSP) - ან ნებისმიერ ნივთიერებას ზოგადი გაგებით.
  - შეიძლება მათი მიზანი იყოს **რისკის შემცირება და დამცავი ფაქტორების ჩამოყალიბება.** საუბარია ფაქტორებზე რომლებსაც გავლენა ექნებათ ნარკოტიკების მოხმარებაზე. ამ ფაქტორების რიცხვში შეიძლება შედიოდნენ ისინი რომლებიც ამცირებენ ნარკოტიკების გამოყენების ალბათობას, მასთან დაკავშირებულ პრობლემებს და პოპულარიზაციას უწევენ **ცხოვრების ჯანსაღ სტილს** და ცხოვრებისეულ იმუნიტეტს ფართო გაგებით.
  - ისინი შეიძლება გამოყენებულ იქნას **ყველა ასაკობრივ ჯგუფთან მიმართებაში,** იმ შემთხვევაშიც კი თუ ისინი ძირითადად ახალგაზრდა ადამიანებისთვის არის გამიზნული.
- ნარკომანიის პრევენციის ფართო - არანორმატიული დეფინიცია.
- EDPQS-ი შეიძლება გამოსადეგი იყოს სხვა ტიპის პროფილაქტიკის შემთხვევაშიც.

European
drug prevention
quality standards

EDPQS-ის გამოყენება პროფილაქტიკაში ხარისხის შემუშავებისა და მისი განხილვისათვის

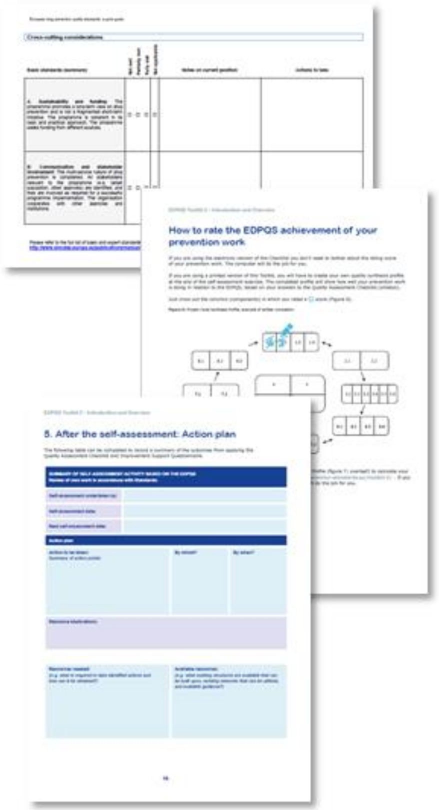

- ახალი პროექტების თავდაჯერებულად **დაგეგმვა** (EDPQS-ი ინოვაციურია მიზნების, შინაარსისა და რეალიზაციის თვალსაზრისით)
- **განხორციელების პროცესში მყოფი ან დამთავრებული პროფილაქტიკური ინტერვენციების ხარისხის** გადამოწმება;
- **შეფასება – ხორციელდება თუ არა ინტერვენცია მაღალხარისხიანად ან მინიმუმ აქვს თუ არა მას მაღალხარისხიანად განხორციელების შანსი;**
- პროფილაქტიკური მოქმედებების ძლიერი და სუსტი მხარეების **იდენტიფიკაცია;**
- არსებული ინტერვენციების ხარისხის **ამაღლება და განვითარება.**

EDPQS-ი როგორც აღწერის სისტემა

არა უნივერსალური მოდელი არამედ ევროპულ დონეზე მიღწეული კონსენსუსი შეიძლება წარმოადგენდეს ამოსავალ წერტილს **პროფილაქტიკის საფუძვლების ერთობლივი აღქმისაკენ.**

სტანდარტები შეიძლება გამოყენებულ იქნას შემდეგი მიზნებისთვისაც:

- ინფორმაციის გადაცემა და ცნობიერების ამაღლება – განმარტავენ პროფილაქტიკის მიზნებს.
- განათლება და ტრენინგები – აერთიანებენ თეორიასა და პრაქტიკას;
- პროფესიული და ორგანიზაციული განვითარება – ავტორეფლექსია.
- ახალი პროექტები და დაფინანსების მოპოვება – ადასტურებენ მოქმედებათა მაღალ ხარისხს (თუმცა EDPQS-ს არ შეუძლია ეფექტურობის გარანტირება ან შედეგის ევალუაციის ჩანაცვლება ეფექტურობის გამოკვლევის მიზნით).
- სტრატეგიის შექმნა სამცნიერო მტკიცებულებებზე დაყრდნობით – გვეხმარება ფართო ეროვნული და საერთაშორისო სტრატეგიებისა და პოლიტიკის მიზნების მიღწევაში.
- ხარისხის არსებული კრიტერიუმებისა და სტანდარტების დამუშავება და აქტუალიზაცია.

სად შემიძლია მეტის გაგება?

European drug prevention quality standards

EDPQS-ის ძირითადი რესურსები

Supporting the prevention of addiction in Georgia

სახელმძღვანელო

- 284 გვერდი, დაწვრილებითი ინფორმაცია, სტანდარტების სრული ვერსია, გლოსარიუმი.

მოკლე ცნობარი

- 38 გვერდი, შეჯამება და საკონტროლო ფურცლები.

- ხელმისაწვდომია რამდენიმე ენაზე.
- დამუშავებულია პარტნიორების მიერ, გამოქვეყნდა EMCDDA-ს მიერ.
- შესაძლებელია უსასყიდლოდ გადმოწერა.

European drug prevention quality standards

EDPQS-ის 4 გაიდლაინი

Supporting the prevention of addiction in Georgia

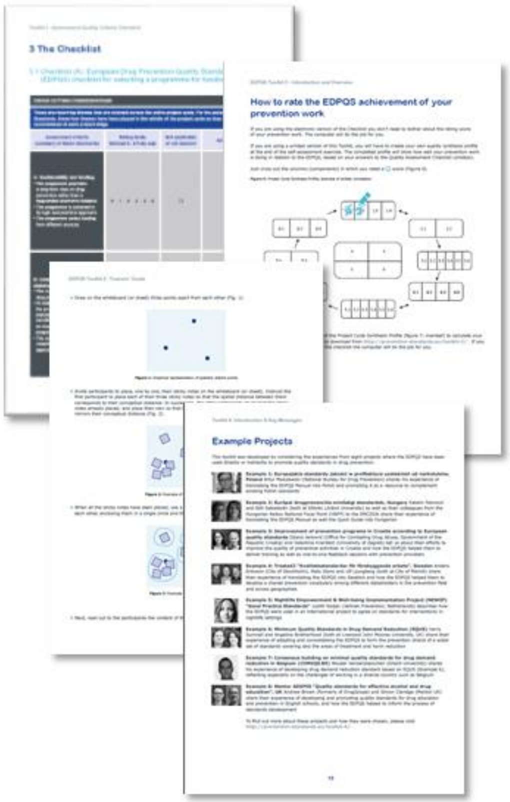

- პრაქტიკული ინსტრუმენტები მომხმარებლების სხვადასხვა ჯგუფებისათვის როგორც მხარდაჭერა EDPQS-ის დანერგვის პროცესში, პროფილაქტიკის პოპულარიზაციაში და ხარისხის მიღწევის საქმეში.
- მომხმარებელთა ოთხი ჯგუფი:
  - **გადაწყვეტილებების მიმღებები** (მათ შორის – სტრატეგიების შემქნელები, სპონსორები და შემკვეთები);
  - **პრაქტიკოსები** (მათ შორის პროგრამების კონსტრუქტორები, პროგრამების ხელმძღვანელები და პირველი ხაზის მუშაკები);
  - **პროფესიონალი ტრენერები/განათლების მუშაკები** (მათ შორის აკადემიური ლექტორები);
  - **პროფილაქტიკური მოქმედებების კოორდინატორები/პოპულარიზატორები** ლოკალურ, რეგიონულ და ეროვნულ დონეზე.

European drug prevention quality standards

EDPQS-ის დამატებითი რესურსები

Supporting the prevention of addiction in Georgia

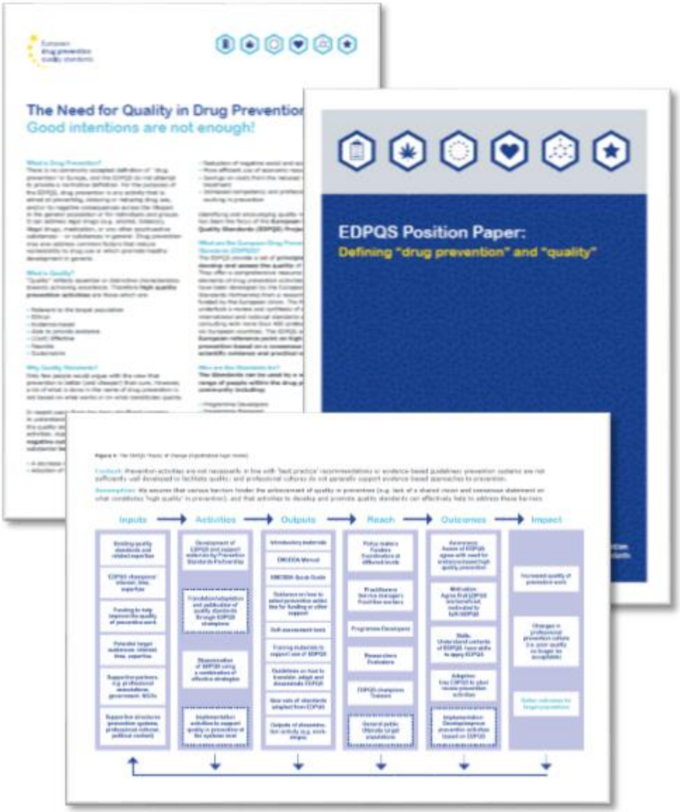

- EDPQS-ში შეტანა.
- EDPQS-ის საფუძვლებში არსებული საკვანძო ცნებებისა და საკითხების განმარტება.

  - EDPQS-ის მოკლე შეჯამება.
  - დოკუმენტი – „EDPQS Position Paper”.
  - EDPQS-ის ცვლილებების თეორია.
  - შეკითხვები და პასუხები.
  - www.prevention-standards.eu

European
drug prevention
quality standards

www.prevention-standards.eu

European drug prevention quality standards

გაიდლაინი 1 – გადაწყვეტილების მიმღებთათვის

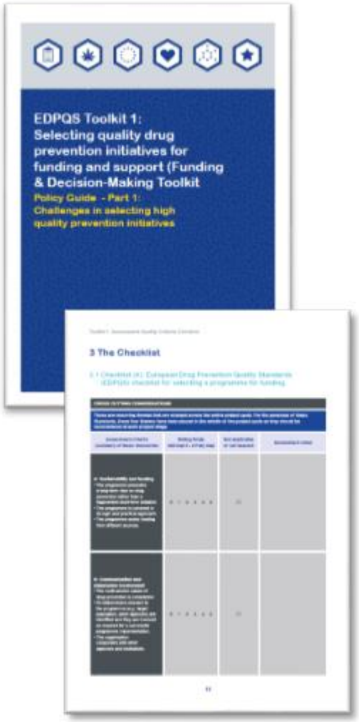

- გადაწყვეტილების მიმღებთა მხარდაჭერა მაღალხარისხიანი პროფილაქტიკური პროგრამების არჩევისას (მათ შორის ფინანსური კუთხით.
- ძირითადი გზავნილები:
  - **არ შეიძლება წარუმატებელი პროგრამებისა და მოდელების დაფინანსება, იმ შემთხვევაშიც კი თუ ისინი პოპულარობით სარგებლობენ.**
  - უკეთესია **რამდენიმე მაღალხარისხიანი პროგრამის** დაფინანსება რომლებიც რეალურ ბიუჯეტს ეყრდნობა ვიდრე მრავალი პროგრამის რომლებსაც ბუნდოვანი სტრუქტურა გააჩნიათ და რომლებსაც მიუხედავად მცირე ხარჯებისა არანაირი ეფექტი არ მოაქვთ ან მათი ეფექტები მოლოდინის საწინააღმდეგოა.
  - გამჭვირვალე სელექციისა და ფინანსური მექანიზმების მნიშვნელობა რომლებიც ხარისხის პოპულარიზაციას ემსახურებიან.
- www.prevention-standards.eu/toolkit-1/

European drug prevention quality standards

გაიდლაინი 2: პრაქტიკოსებისათვის

- პრაქტიკოსების მხარდაჭერა დამოუკიდებელ შეფასებაში და თვითსრულყოფაში
    1. საკონტროლო ფურცლის შევსება – დამოუკიდებელი შეფასება (~1h)
    2. სინთეზის პროფილის შევსება ⇒ კრიტიკული სფეროების იდენტიფიკაცია.
    3. თვითსრულყოფის კითხვარის შევსება ⇒ მოქმედებათა განხილვა და იდენტიფიცირება საკუთარი მოქმედებების შემუშავების მიზნით (~1h)
- www.prevention-standards.eu/toolkit-2/

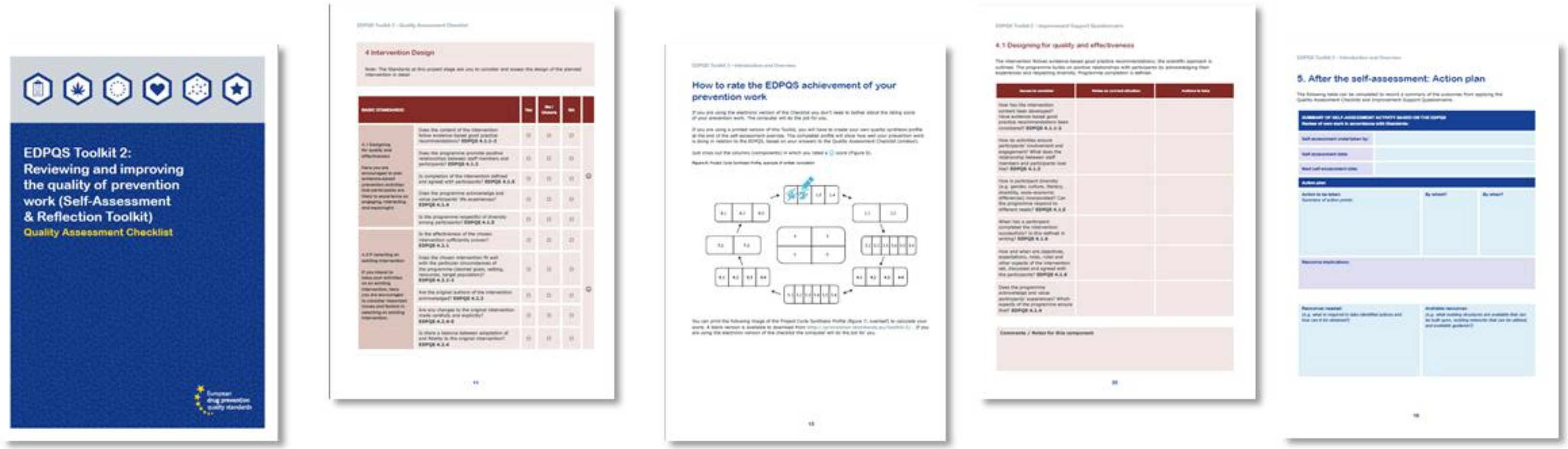

European drug prevention quality standards

გაიდლაინი 3: ტრენერებისათვის

- ტრენერების და განათლების მუშაკების მხარდაჭერა პროფესიონალური ტრენინგების რეალიზებაში რომლებიც ნარკომანიის პრევენციის საკითხზე ტარდება.
  - ეხება ნახევარდღიან, ერთდღიან და ორდღიან ტრენინგებს.
  - მოიცავს პრეზენტაციებს “PowerPoint”-ში, სასწავლო მასალებს და სახელმძღვანელოს ტრენერისათვის.
  - შემოთავაზებული მოქმედებები ცალკეულ ნაწილებად – მათ შორის ინტერაქტიული სავარჯიშოები და ჯგუფში სარეალიზაციო ამოცანები რათა მონაწილეები გაეცნონ პრაქტიკაში სტანდარტების გამოყენების სარგებელს.
- www.prevention-standards.eu/toolkit-3/

European drug prevention quality standards

გაიდლაინი 4: პროფილაქტიკური მოქმედებების კოორდინატორებისათვის და პროფილაქტიკაში ხარისხის პოპულარიზატორებისათვის

- იმ პირთა მხარდაჭერა რომლებსაც ხარისხის პოპულარიზაცია სურთ სტრატეგიულ დონეზე.
  - როგორ უნდა შევიმუშაოთ ხარისხის კრიტერიუმები (ან მოვახდინოთ მათი ადაპტირება) EDPQS-ზე დაყრდნობით?
  - როგორ ვთარგმნოთ EDPQS-ის არსებული მასალები?
  - როგორ გავუწიოთ პოპულარიზაცია ხარისხის სტანდარტების დანერგვასა და მათ გამოყენებას?
- www.prevention-standards.eu/toolkit-4/

European drug prevention quality standards

Supporting the prevention of addiction in Georgia

FUNDACJA PRAESTERNO

გმადლობთ ყურადღებისათვის! :)

პიოტრ ონიშკი

მაზოვიის სოციალური პოლიტიკის ცენტრის ნარკოდამოკიდებულების პროფილაქტიკის განყოფილება

piotr.oniszk@mcps.com.pl

www.mcps.com.pl
www.prevention-standards.eu

MAZOWIECKIE CENTRUM POLITYKI SPOŁECZNEJ